

1990 – 1991 m. Marijonas Misiukonis buvo pirmosios Lietuvos respublikos Vidaus reikalų ministras. 2009 m. jam buvo iškelta byla, kaltinama jį genocidu. Jis kaltinamas, kad 1965 m. dalyvavo operacijoje, kurios tikslas buvo nužudyti vieną paskutinių partizanų, Antaną Kraujelį. Ta byla dar nebaigta nagrinėti.

Buvęs Vidaus reikalų ministras ir partizano Kraujelio išdavikas Marijonas Misiukonis (iš 15min.lt)

Misiukonis sutinka, kad jis dalyvavo toje operacijoje. Bet jis nesutinka, kad tai buvo genocidas. Jis teisinasi, kad Kraujelis žudė civilius žmones – jis buvo paprastas žudikas ir reikėjo jį pašalinti.

Partizanas Antanas Kraujelis (iš lks.lt)

Tačiau civiliai, kuriuos Kraujelis nužudė buvo okupacinės valdžios atstovai. Partizanai laikė juos sovietinės valdžios atstovais. Jie ginklu kovojo prieš neteisėtą okupacinę valdžią. Taip darė ir Kraujelis.

Kai Misiukonio operacijoje Kraujelis buvo apsuptas name, kuriame jis buvo pasislėpęs, jis nusišovė, kad nebūtų suimtas gyvas. Dabar prie to namo stovi paminklas jo atminimui.

Namelis, kuriame žuvo partizanas Kraujelis, ir paminklas prie jo (iš wikipedia)

1997 m. Kraujeliui buvo suteiktas teisinis kario savanorio statusas (po mirties), o 1998 metais – vyresniojo leitenanto laipsnis. Misiukonis stengėsi, kad iš Kraujelio būtų atimtas savanorio statusas. Tuo būdu, genocido kaltinimas jam pačiam nebegaliojotų. Bet jo prašymas 2011 m. buvo atmetas.

Misiukonio byla nuo 2011 m. gegužio svarstoma Konstituciniame teisme (KT). KT svarsto, ar galima taikyti genocido kaltinimą partizanų išdavikams ir žudikams.

2012 lapkritį tas pats klausimas buvo perduotas KT partizano Ramanausko išdavikų byloje. Kaltinamieji jo išdavimu yra Jadvyga Kuprėnienė ir Ilja Vorobjovas. Tas klausimas dar svarstomas KT.

Partizanas Adolfas Ramanauskas (iš wikipedia)

Ką galvoji apie šias bylas? Ar manai, kad bus lengva nuspręsti, ar galima taikyti genocido kaltinimą partizanų žudikams? Ar gerai, kad iškeltos šios bylos? Parašyk mums: redaktore@laikaivaikams.org

Žodynėlis.

Lietuvos respublika: valstybė, kuri atsikūrė 1990 m. Reikia suprasti, kad daug naujos respublikos valdžios tarnautojų perėjo iš senosios (okupacinės) valdžios į naująją; *Republic of Lithuania*

Vidaus reikalų ministras: valdžios narys, atsakingas už viešąjį saugumą (policiją), valstybės sienos apsaugą, viešojo administravimo ir valstybės valdymo sistemos reformas ir pan.

iškelta byla: jis buvo apkaltintas ir patrauktas į teismą; *a case against him was submitted to court*

genocidas: gyventojų atskirų grupių išnaikinimas rasiniais ar nacionaliniais ar religiniais motyvais – sunkiausias nusikaltimas žmonijai; *genocide*

nagrinėti: tyrinėti, svarstyti; *to examine, to consider*

okupacinė valdžia: svetimos valstybės kariuomenės įtaisyta valdžia; *occupation government*

neteisėta: neturintis teisės valdyti; *illegitimate, unlawful, illegal*

apsuptas: apgulti, iš visų pusių užpulti; *surrounded*

teisinis kario savanorio statusas: 1997 m. Lietuvos respublikos valdžia išleido įstatymą, pagal kurį partizanai buvo pripažinti kaip Lietuvos valstybės kareiviai, kurie gynė kraštą prieš neteisėtą sovietinę valdžią; *legal status of a volunteer soldier*

Konstitucinis teismas: LR valdžios institucija, sprendžianti, ar įstatymai ir kiti Seimo aktai neprieštarauja Lietuvos Konstitucijai, o Respublikos Prezidento ir Vyriausybės aktai – neprieštarauja Konstitucijai arba įstatymams, garantuodama Konstitucijos viršenybę teisės sistemoje ir konstitucinį teisingumą. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas prižiūri konstituciją

taikyti: skirti kam nors; *to apply*